

לְהַתְּפִיס עִמּוֹ. מִיָּד - וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב
מַלְאָכִים לְפָנָיו.

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים, רַבִּי שְׁמַעוֹן
פֶּתַח וְאֶמֶר, (מְשַׁלֵּי יב) טוֹב נִקְלָה
וְעָבַד לוֹ מִמֶּתֶכֶּפֶד וְחֹסֶר לָחֶם.
פְּסוּק נֹה נֶאֱמַר עַל יֵצֵר הָרַע,
מִשּׁוּם שֶׁהוּא תָמִיד מְקַטְרֵג לְבָנֵי
אָדָם, וַיֵּצֵר הָרַע מְרִים לְבוֹ וּרְצוֹנוֹ
שֶׁל הָאָדָם בְּגָאוֹה, וְהוֹלֵךְ אַחֲרָיו,
מְסַלֵּס בְּשַׁעְרוֹ וּבְרָאשׁוֹ, עַד
שֶׁמִּתְגָּאָה עָלָיו וּמוֹשֵׁף אוֹתוֹ
לְגִיָּהֶנָּם.

אָבֶר טוֹב נִקְלָה - אוֹתוֹ שְׁלַח הוֹלֵךְ
אֲחֵר יֵצֵר הָרַע וְלֹא מִתְגָּאָה כָּלֵל
וּמִנְמִיךְ רוּחוֹ וְלָבוֹ וּרְצוֹנוֹ אֶל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִזּוֹ אוֹתוֹ יֵצֵר
הָרַע מִתְהַפֵּךְ לוֹ לְעָבֹד, שְׁלַח יָכוֹל
לְשַׁלֵּט עָלָיו, וְאוֹתוֹ אִישׁ שׁוֹלֵט
עָלָיו, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ד) וְאַתָּה
תִּמְשָׁל בּוֹ.

מִמֶּתֶכֶּפֶד - כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ, שֶׁהוּא
מְכַבֵּד עִצְמוֹ, מְסַלֵּס בְּשַׁעְרוֹ,
מִתְגָּאָה בְּרוּחוֹ, וְהוּא חֹסֶר לָחֶם -
חֹסֶר אֲמוּנָה, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (ויקרא כא)
לָחֶם אֱלֹהֵינוּ וְגו', (שם) לָחֶם
אֱלֹהֵיהֶם הֵם מְקַרִּיבִם וְגו'.

דָּבָר אַחֵר טוֹב נִקְלָה וְעָבַד לוֹ - זֶה
יַעֲקֹב שֶׁהִנְמִיךְ רוּחוֹ לַעֲשׂוֹ כְּדִי
שְׁאֲחֵר כֶּף יִהְיֶה לוֹ עָבֹד וַיִּשְׁלַח
עָלָיו וַיִּתְּקֵם בּוֹ (בְּרֵאשִׁית כו) יַעֲבֹדוּךָ
עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָךְ לְאֵמִים וְגו',
וְעַדִּין לֹא הָיָה זְמַנוֹ כָּלֵל, אֲלֹא
מִשּׁוּם שֶׁהַעֲבִירוּ יַעֲקֹב לְסוּף
הַיָּמִים. וְעַל זֶה הָיָה מִיָּד נִקְלָה,
וְאַחֲרֵי כֵן אוֹתוֹ שֶׁמִּתְכַּפֵּד יִהְיֶה
עָבֹד לוֹ. אוֹתוֹ שֶׁהוּא חֹסֶר לָחֶם
יִהְיֶה עָבֹד לְאוֹתוֹ שֶׁנִּתְּנָה לוֹ רַב דָּגָן
וְתִירוֹשׁ.

בֹּא רֵאָה, עַל זֶה, מִשּׁוּם שֶׁיֵּדַע
יַעֲקֹב שֶׁהַצֵּטְרוֹ לּוֹ, עֲכָשׁוֹ הִתְהַפֵּךְ
לוֹ לְנִקְלָה, וְיוֹתֵר חֻכְמָה
וְעִקְמוּמִיּוּת עָשָׂה בְּזֶה מְכַל מָה

בְּעֵינָא לְאַתְפִּיֶסָא עִמִּיהּ, מִיָּד וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב
מַלְאָכִים לְפָנָיו.

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח
וְאֶמֶר, (מְשַׁלֵּי יב) טוֹב נִקְלָה וְעָבַד לוֹ
מִמֶּתֶכֶּפֶד וְחֹסֶר לָחֶם, הַאי קָרָא עַל יֵצֵר ^(ד)
^{קסו ע"ב} הָרַע אֶתְמָר, בְּגִין דְּאִיהוּ מְקַטְרֵגָא
תְּדִיר לְגַבֵּי בְנֵי נֶשָׂא, וַיֵּצֵר הָרַע אִיהוּ אָרִים
לְבִיָּה וּרְעוּתִיהּ דְּבַר נֶשׁ בְּגֵאוּתָא וְאִזִּיל
אַבְתְּרִיהּ מְסַלֵּס שְׁעָרֶיהּ וּבְרִישִׁיהּ עַד דְּאִיהוּ
אַתְגָּאֵי עָלֶיהּ וּמְשִׁיף לִיהּ לְגִיָּהֶנָּם.

אָבֶר טוֹב נִקְלָה, הַהוּא דְּלֹא אִזִּיל אַבְתְּרִיהּ
דִּיֵּצֵר הָרַע וְלֹא אַתְגָּאֵי כָּלֵל וּמִאִיף
רוּחִיהּ וְלְבִיָּהּ וּרְעוּתִיהּ לְגַבֵּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, וּכְדִין הַהוּא יֵצֵר הָרַע מִתְהַפֵּךְ לְעָבֹד
לוֹ, דְּלֹא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה עָלָיו, וְהַהוּא בַּר נֶשׁ
שְׁלִיט עָלָיו כְּמָה דְּאַתָּ אֶמֶר, (בְּרֵאשִׁית ד) וְאַתָּה
תִּמְשָׁל בּוֹ.

מִמֶּתֶכֶּפֶד, כְּמָה דְּאִמְרֵן דְּאִיהוּ אוֹקִיר
גְּרַמִּיהּ מְסַלֵּס בְּשַׁעְרֶיהּ אַתְגָּאֵי
בְּרוּחִיהּ, וְאִיהוּ חֹסֶר לָחֶם, חֹסֶר מְהִימְנוּתָא
כְּמָה דְּאַתָּ אֶמֶר, (ויקרא כא) לָחֶם אֱלֹהֵינוּ וְגו' (ויקרא
כא) לָחֶם אֱלֹהֵיהֶם הֵם מְקַרִּיבִם וְגו'.

דָּבָר אַחֵר טוֹב נִקְלָה וְעָבַד לוֹ, דָּא יַעֲקֹב
דִּמְאִיף רוּחִיהּ לְגַבֵּיָּה דִּעֲשׂוֹ. בְּגִין
דְּלִבְתֵּר לִיהוּי עָבֹד לוֹ וַיִּשְׁלֹט עָלָיו וַיִּתְּקֵם
בִּיהּ (בְּרֵאשִׁית כו) יַעֲבֹדוּךָ עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָךְ
לְאֹמִים וְגו', וְעַדִּין לֹא הָיָה זְמַנִּיהּ כָּלֵל.
אֲלֹא בְּגִין דְּסָלִיק לִיהּ יַעֲקֹב לְבְתֵּר יוּמָא,
וְעַל דָּא הָיָה מִיָּד נִקְלָה. וְלִבְתֵּר הַהוּא דְּאִיהוּ
מִתְכַּפֵּד יִהְיֶה עָבֹד לוֹ, הַהוּא דְּאִיהוּ חֹסֶר
לָחֶם יִהְיֶה עָבֹד לְהַהוּא דִּיִּהְיֶה לוֹ רֹב דָּגָן
וְתִירוֹשׁ.

תָּא חֲזִי, עַל דָּא בְּגִין דִּידַע יַעֲקֹב דְּאַצְטְרִיךְ לִיהּ, הַשְׁתָּא אַתְהַפֵּךְ לִיהּ

שַׁעֲשֵׂה לַעֲשׂוֹ. שְׁאֵלוֹ הִיָּה יוֹדֵעַ
עֲשׂוֹ חֻכְמָה זֹה, יִהְיֶה אֶת עֲצָמוֹ וְלֹא
יָבֹא לִידֵי זֶה, אָבֵל הַפֵּל עֲשֵׂה
בְּחֻכְמָה, וְעָלִיו אֲמָרָה חֲנָה
(שְׁמוּאֵל א-ב) ה' יַחֲתֹמוֹ מְרִיבֹו וְגוֹ' וַיִּתֵּן
עַז לְמַלְכוֹ וְגוֹ'.

וַיֵּצֵא אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן
לְאֹדְנֵי לַעֲשׂוֹ כֹּה אֲמַר עֲבָדְךָ יַעֲקֹב
עִם לְבָן גִּרְתִּי וְאַחֵר עַד עֲתָה. מִיָּד
פָּתַח יַעֲקֹב לְהַתְהַפֵּף לוֹ לַעֲבֹד כְּדִי
שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל עֲשׂוֹ בְּאוֹתָן בְּרוֹכֹת
שֶׁבָּרְכוּ אֲבִיו, שֶׁהָרִי יַעֲקֹב הָעֵבִיר
אוֹתָן לְסוּף, כְּפִי שֶׁאֲמַרְנוּ.

אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָה רָאָה יַעֲקֹב
שֶׁשָּׁלַח לַעֲשׂוֹ וְאָמַר עִם לְבָן גִּרְתִּי,
וְכִי מָה עֲשֵׂה בְּשִׁלְיָחוֹתָו שֶׁל עֲשׂוֹ
[שְׁאֵמַר] דְּבָר זֶה? אֵלָּא לְבָן הָאֲרָמִי,
קוֹלוֹ הֵלֶךְ בְּעוֹלָם, שֶׁלֹּא הִיָּה אָדָם
שֶׁיִּנְצֵל מִמֶּנּוּ, וְהוּא הִיָּה מְכַשֵּׁף
בְּכַשְׁפִּים וְגִדּוּל בְּקוֹסְמִים, וְאָבִי
בְּעוֹר הִיָּה, וּבְעוֹר אָבִי בִלְעָם,
שֶׁכְּתוּב (יְהוֹשֻׁעַ יג) בִּלְעָם בֶּן בְּעוֹר
הַקּוֹסֶם, וְלְבָן חֻכֵּם בְּמְכַשְׁפִּים
וּבְקוֹסְמִים יוֹתֵר מִכָּל, וְעִם כָּל זֶה
לֹא יָכֹל לִיעֲקֹב, וְרָצָה לְאַבֵּד אֶת
יַעֲקֹב בְּכֻמָּה כְּלִי זֵינִן. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב
(דְּבָרִים כו) אֲרָמִי אֲבִד אֲבִי.

אֲמַר רַבִּי אֶפְרָא, כָּל הָעוֹלָם הָיוּ
יּוֹדְעִים שֶׁלְבָן הִיָּה גִדּוּל הַחֻכְמִים
וְהַמְכַשְׁפִּים וְהַקּוֹסְמִים, וְיָמִי שֶׁרָצָה
לְאַבֵּד אוֹתוֹ בְּכַשְׁפָּיו, לֹא נִצָּל
מִמֶּנּוּ, וְכָל מָה שֶׁיָּדַע בִּלְעָם - מִמֶּנּוּ
הִיָּה, וְכְּתוּב בְּבִלְעָם (בְּמִדְבָר כב) כִּי
יָדַעְתִּי אֶת אֲשֶׁר תִּבְרָךְ מִבְּרָךְ וְאֲשֶׁר
תֹּאדָר יוֹאֵר, וְכָל הָעוֹלָם הָיוּ
פוֹחֲדִים מִלְבָּן וּמִכַּשְׁפָּיו. וְדָבָר
רֵאשׁוֹן שֶׁשָּׁלַח יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ - אֲמַר
עִם לְבָן גִּרְתִּי.

וְאֵם תֹּאמַר שֶׁמַּעֲט הִיָּה, חֲדָשׁ אוֹ
שְׁנָה - לֹא כֵן, אֵלָּא וְאַחֵר עַד
עֲתָה, עֲשָׂרִים שְׁנָה הִתְאַחֲרְתִּי עִמּוֹ.
וְאֵם תֹּאמַר שֶׁלֹּא עָלָה בְּיָדִי כָּלוּם -

נִקְלָה. וַיּוֹתֵר חֻכְמָה וְעֻקְמוֹ עַבְדֵּי בְּדָא, מִכָּל
מָה דְּעַבְדֵּי לְגַבִּי דַּעֲשׂוֹ. דְּאֵילוֹ הָוָה יָדַע עֲשׂוֹ
חֻכְמָה דָּא יִקְטִיל לִיָּה לְגִרְמִיָּה וְלֹא יִיתִי
לְדָא, אָבֵל כָּלָא עַבְדֵּי בְּחֻכְמָתָא, וְעָלִיָּה
אֲמָרָה חֲנָה (שְׁמוּאֵל א ב) יְיָ יַחֲתֹמוֹ מְרִיבֹו וְגוֹ' וַיִּתֵּן
עַז לְמַלְכוֹ וְגוֹ':

וַיֵּצֵא אֹתָם לֵאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאֹדְנֵי לַעֲשׂוֹ
כֹּה אֲמַר עֲבָדְךָ יַעֲקֹב עִם לְבָן גִּרְתִּי
וְאַחֵר עַד עֲתָה. מִיָּד פָּתַח יַעֲקֹב לְהַתְהַפֵּךְ
לִיָּה לַעֲבֹדָא, בְּגִין דְּלֹא יִסְתַּכֵּל עֲשׂוֹ בְּאִינוֹן
בְּרִכְאֵן דְּבִרְכִיָּה אָבוֹי, דְּהָא יַעֲקֹב סָלִיק לִוְן
לְבִתֵּר כְּדָקָא אֲמַרְן.

אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה מָאִי חֻמָּא יַעֲקֹב דַּשְׁדַּר
לִיָּה לַעֲשׂוֹ וְאָמַר עִם לְבָן גִּרְתִּי, וְכִי
מָה עֵבִיד בְּשִׁלְיָחוֹתֵיהּ דַּעֲשׂוֹ (דְּאֲמַר) מְלָה דָּא.
אֵלָּא לְבָן הָאֲרָמִי קָלִיָּה אָזִיל בְּעִלְמָא דְלָא
הָוָה בֶּר נֶשׁ דִּישְׁתַּזִּיב מִנִּיהּ, דְּהוּא הָוָה חֲרַשׁ
בְּחֲרָשֵׁין וְרַב בְּקוֹסְמִין, וְאָבוֹי דְּבְעוֹר הָוָה,
וּבְעוֹר אָבוֹי דְּבִלְעָם, דְּכְתִיב (יְהוֹשֻׁעַ יג) בִּלְעָם בֶּן
בְּעוֹר הַקּוֹסֶם, וְלְבָן חֻכֵּם בְּחֲרָשֵׁין וּקוֹסְמִין
יִתִּיר מִכָּלָהוּ, וְעִם כָּל דָּא לֹא יָכִיל בִּיעֲקֹב.
וּבְעָא לְאוּבְדָא לִיעֲקֹב בְּכֻמָּה זֵינִין הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (דְּבָרִים כו) אֲרָמִי אוּבֵד אֲבִי.

אֲמַר רַבִּי אֶפְרָא כּוּלִי עֲלִמָא הָוִי יָדַעִי דְלְבָן
הָוָה רַב חֲפִימִין וְחֲרָשֵׁין וּקוֹסְמִין,
וּמֵאֵן דְּבְעִי לְאוּבְדָא בְּחֲרָשׁוֹי לֹא אִשְׁתַּזִּיב
מִנִּיהּ, וְכָל מָה דִּידַע בִּלְעָם מִנִּיהּ הָוָה. וְכְּתִיב
בִּיה בְּבִלְעָם (בְּמִדְבָר כב) כִּי יָדַעְתִּי אֶת אֲשֶׁר
תִּבְרָךְ מִבְּרָךְ וְאֲשֶׁר תֹּאדָר יוֹאֵר. וְכוּלִי עֲלִמָא
הָוִי מְסַתְּפִי מִלְבָּן וּמִחֲרָשׁוֹי, וּמְלָה קְדָמָא
דַּשְׁדַּר יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ אֲמַר עִם לְבָן גִּרְתִּי.

וְאִי תִימָא דְזַעִיר הָוָה יֵרַח אוֹ שְׁתָּא. לָאו
הָכִי, אֵלָּא וְאַחֵר עַד עֲתָה, עֲשָׂרִין שְׁנִין

אֶתְאַחֲרִית עֲמִיָּה. וְאִי תִימָא